

MISDAAD IN HONG KONG

BOAT BUSTERS JAGEN OP AUTODIEVEN MET SUPERBOTEN

ZOP, 21 mei 1992

De politie van Hong Kong omschrijft de Britse Kroonkolonie als "een van de veiligste ter wereld". Een speciale eenheid ter bestrijding van smokkelaars beroept zich op grote successen. Maar deze worden overschaduwd door een serie gewelddadige roofovervallen in de laatste drie maanden. Hoe gaat Hong Kong om met haar misdaad?

(Door Jan van der Made)

HONG KONG (ZOP) Ze noemen zich de *Boat Busters*. Het is een actieve groep van vijftig officieren, onttrokken aan de douane en politiecorpsen van Hong Kong. Ze zijn getraind in vechtsporten, vuurwapens en eerste hulp. Een elitegroep. Hun taak: het opsporen en arresteren van smokkelaars in de territoriale wateren van Hong Kong. Maar geen gewone smokkelaars. De smokkelaars van de Britse Kroonkolonie behoren tot de vindingrijkste ter wereld; met hun ontwerpen steken ze de architecten van supersnelle Italiaanse speedboten met gemak naar de kroon. Maar sinds deze week is hun geluk gekeerd.

Steve Chandler, senior superintendent en tweede man van de speciale anti-smokkelaarseenheid, is net uit het gips. "Ze laten me nog niet uit de helikopter springen, maar lopen gaat al weer goed". Een bedrijfsongeval: Steve had te snel gevaren en de boot was omgeslagen. Hij is niet de enige. De helft van zijn team is sinds vorig jaar, toen het werd opgericht, gewond geraakt.

We lopen in de haven van de waterpolitie in Kowloon, naast de goudglanzende China Hong Kong Ocean Terminal. Een grote bedrijvigheid heerst in de werkplaatsen bij de werf waar de patrouilleboten worden onderhouden, en de geur van carbolineum en verf prikkelt de neusgaten. Grijsblauw is de kleur van de waterpolitie, en een aantal schoongespoten patrouilleschepen ligt klaar om uit te varen.

ABSURDE INVOERTARIEVEN

In een wat afgelegen hoekje van de politiehaven ligt een zestal merkwaardige boten afgemeerd. Dat is de buit, het resultaat van de laatste succesvolle operatie. De boten zijn rank, de neus enigszins naar beneden gebogen. Maar het meest indrukwekkende van de bouwsels is de staart. Zes reusachtige >Mercury buitenboordmotoren, elk 300 pk sterk, zijn naast elkaar gemonteerd, beschermd door slordig geverfde platen kogelvrij staal, net als trouwens de stuurcabine. De vlijmscherpe punt op de neus van het schip maakt het tenslotte tot het meest effectieve smokkelwapen wat je je kunt bedenken.

"Het begon met vissers. Die namen af en toe eens een TV mee voor familie in China. Een Panasonic kleurentvje kost hier misschien 450 gulden. Maar in China betaal je daar makkelijk het dubbele of het driedubbele voor. Vanwege de absurde invoertarieven. Dat groeide, en toen besloten sommige vissers het vissen te stoppen en in de smokkel te gaan. En toen keken ze naar de snelste manier om naar China te komen. Eerst met waterskiboten, maar die konden wij nog achterhalen met onze rubberboten.

"En toen zeiden ze 'wat is de snelst mogelijke manier om zo veel mogelijk vracht mee te nemen, en toch nog uit handen van de politie te blijven? En dit is het resultaat. De racemonsters, die *tai fei* (grote vliegers) worden genoemd, maken snelheden van 130 kilometer per uur. Ze heten zo omdat het hele schip, waarmee 2 Mercedessen kunnen worden vervoerd, zich bij volle snelheid boven de golven verheft, zodat er alleen contact is tussen de woedend malende schroeven en het water.

GRILLIGE KUSTLIJN

Ze werden van plaatstaal voorzien toen de Chinese autoriteiten op ze begonnen te schieten. De punt op de neus is om door andere boten heen te rammen die het idee hebben om in de weg te gaan liggen. "En toen zei de regering van Hong Kong, dit kan niet langer. De boten vormden een regelrecht gevaar voor plezierjachten; afgelopen kerst zijn er bij een aanvaring drie mensen om het leven gekomen doordat zo'n speedboot een jacht ramde. In mei vorig jaar werd onze speciale eenheid opgericht, en sindsdien hebben we zo'n 40 boten in beslag genomen".

Maar de grootste slag werd afgelopen vrijdag toegebracht. Tot voor kort opereerden 80% van de smokkelaars die gebruik maakten van *tai fei* rond het Tolo Kanaal. Tolo is een inham in de New Territories, het noordelijkste gebied van de kroonkolonie, en wordt geheel omgeven door een weg. Kenmerkend is de grillige kustlijn en de vele inhammen. Chandler: "Dit is hun achtertuin, hun voetbalterrein". Gemiddeld 15 daai fei scheurden dagelijks door het Tolokanaal naar haar enige opening, die het met de Zuid-Chinese zee verbindt.

In een van te voren afgesproken plaats staat een kraanwagen. De luxeauto die naar China moet worden gesmokkeld wordt aan een enkele kabel, die door de zijruiten is gestoken, opgetakeld en in de speedboot neergelaten; de hele operatie, die in een normale haven minstens een uur in beslag neemt, duurt hier precies 3 minuten en 45 seconden. Maar sinds vorige week vrijdag is dat afgelopen. Over een lengte van 1.3 kilometer die de schiereilanden Fung Wong Wat en Heung Lo Kok bij de monding van het Tolo kanaal van elkaar scheidt, is een constructie gemaakt. Zeven boeien en zes patrouilleschepen met tussenafstanden van 100 meter hebben de verbinding van het kanaal en de zee hermetisch afgesloten ... met een net. Dit net, met mazen van 7 centimeter hangt aan een gevlochten kabel van kunststof die de vorm heeft van een ketting.

ONONTPLOFTE GRANAAT

Het idee is geïnspireerd door de film *The Great Escape*, waarin touwen over de weg werden gespannen om Duitse militairen van hun motorfietsen af te dwingen. Resultaat: "De laatste week zijn er wat smokkelaars gekomen en hebben gekeken hoe het eruitziet. Daarna waren ze weer weg. Maar er is niemand geweest die ook echt heeft geprobeerd om er doorheen te varen.

Chandler en zijn Speciale Eenheid zijn succesvol. Maar in een ander deel van Hong Kong neemt misdaad juist ernstiger vormen aan. Het zijn vooral de winkelwijken in Tsim Sha Tsui en Sham Shui Po op het schiereiland Kowloon maar ook de luxe winkels in Central op Hong Kong eiland zelf, die de laatste maanden het slachtoffer werden van gewelddadige roofovervallen.

De spannendste episode uit het leven van agent Mok Chi-chung (23) van de Koninklijke Politie van Hong Kong waren waarschijnlijk de veertig minuten dat hij een ontplofte granaat in zijn hand hield in afwachting van de explosieven-opruimingsdienst. Hij had met een aantal collega's een vechtpartij achter de rug met een groep overvallers van de Jockyclub in Causeway Bay op Hong Kong Eiland. In het gevecht wist Mok een granaat van een van de overvallers te ontfutselen.

Maar hij was er niet zeker van of het ding op scherp stond en durfde het niet van zich af te gooien in de vrees zijn arm te verliezen. Een collega bleef gedurende de veertig minuten bij hem en praatte hem moed in, terwijl hij de minuten telde. "Ontploff niet, ontploff alsjeblieft niet" herhaalde hij telkens. Toen na veertig minuten, die uren leken te duren de explosievenopruimingsdienst zich over de granaat ontfermde bleek, dat hij weliswaar explosieven bevatte, maar niet kon ontploffen. Agent Mok kreeg desondanks een onderscheiding van de hoofdcommissaris van politie.

AK-47 GEWEREN

Het is een nieuwe trend in Hong Kong. Gewapende roofovervallen groeien snel in aantal. De afgelopen twee weken hebben er drie op een rij plaatsgevonden. Overvallers, achtervolgd door de politie maakten in een geval, toen ze waren opgespoord in hun schuilplaats in Tai Kok Tsui ten

noorden van het schiereiland Kowloon, gebruik van handgranaten en AK-47 machinegeweren. 17 mensen raakten gewond.

De smokkelaars met hun *tai fei* en de overvallers met hun granaten en AK-47 geweren hebben een ding gemeen: China. De raceboot-smokkelaars hebben hun bases in de kustprovincie Guangdong die aan Hong Kong grenst; de genadeloze roofovervallers zijn veelal afkomstig uit China en de wapens zijn vaak ook van Chinese makelij. "Ze weten dat wij snel zijn", vertelt superintendent Poots van het Buro tegen Georganiseerde misdaad. "Hun enige optie is dus om bliksemacties uit te voeren en zo snel mogelijk weer terug te gaan naar de Volksrepubliek.

Het is dus niet verwonderlijk dat op 26 april de Hong Kongse politiechef Li Kwan-ha op werkbezoek ging in Beijing om tot een beter samenwerkingsverband inzake voorkoming van smokkel en roofovervallen te komen. Resultaat: een Chinese politieman zal een post gaan bekleden in de kroonkolonie. Het zal hem niet toegestaan worden om wapens te dragen, tenzij hij daartoe speciaal is gemachtigd; zijn primaire taak is het uitvoeren van een verbindingsrol tussen de politie in Hong Kong en zijn superieuren in Beijing.

INGEZONDEN BRIEF

De politiesamenwerking tussen Hong Kong en China wordt door de politie van Hong Kong toegejuicht. "We hebben een permanent contact met onze collega's in Shenzhen (China's Speciale Economische Zone die aan Hong Kong grenst) en er zijn resultaten", aldus inspecteur Poots van het Buro tegen Georganiseerde Misdad. Om hun goodwill kracht bij te zetten maakten de Chinese autoriteiten deze week bekend, dat een van de misdadigers die was betrokken bij de Tai Kok Tsui schietpartij in Guangdong was gevangengenomen; na een verhoor van enkele dagen werd hij vervolgens overgeleverd aan de autoriteiten in Hong Kong waar hij verder berecht zal worden.

Maar niet iedereen is even blij mee. Zo schrijft mijnheer Wong in een ingezonden brief naar de *South China Morning Post*, Hong Kong's gezaghebbende engelstalige dagblad, dat "het niet de oplossing is om bij elk probleem naar China te kijken". Velen vrezen dat een politieaanwezigheid uit de Volksrepubliek de controle van Beijing over Hong Kong onnodig vergroot. Ook dwingt het de bevolking van Hong Kong tot nadenken over de reusachtige verschillen in de strafsystemen van Hong Kong en de Volksrepubliek. In Hong Kong kan een smokkelaar niet meer dan 2 jaar krijgen, maar in de praktijk lopen straffen uiteen van een week tot hooguit negen maanden. In China, 40 minuten rijden met de trein naar het noorden heersen andere normen. Daar worden soms, bij wijze van voorbeeld, autodieven geexecuteerd.

NEKSCHOT

Op dit moment houdt de provincie Guangdong een scherpe anti-misdadcampagne, die zich vooral richt op het uitroeien van drugs en triaden (de Chinese tegenhanger van de Mafia, die vooral opereert in showbusiness en huizenspeculatie). Afgelopen woensdag (19 mei) werden er drie inwoners uit Hong Kong ter dood veroordeeld omdat ze heroine bij zich hadden. Ze maakten deel uit van een groep van 25 misdadigers die in een massaproces ter dood waren veroordeeld.

Bij de uitvoering van de Chinese strafwet worden misdadigers vaak eerst in open vrachtwagens rondgereden door het stadscentrum. Ze dragen houten borden op hun borst waarop hun naam en misdaad staat en voor degenen die het niet kunnen lezen komt de informatie via luidsprekers op de geluidswagen die de kolonne volgt. Vervolgens worden ze in een rij opgesteld in een sportstadion en wordt hen de straf voorgelezen. Is het executie dan gebeurt dat via het nekschot. Nog steeds vertoont de Chinese staatstelevisie dergelijke spektakels, maar de camera wordt vlak vóór de uitvoering van het nekschot discreet weggedraaid. De voorbeeldfunctie is duidelijk.

In Hong Kong, dat nu meer dan 150 jaar is gewend aan een welwillend Brits bestuur, zijn deze praktijken ongehoord. Discussies over het afschaffen van de doodstraf in Hong Kong, die formeel bestaat, zijn dan ook in volle gang. Maar gisteren (20 mei) besloot echter de Uitvoerende Raad van Hong Kong tegen afschaffing "omdat dit, gezien de huidige misdaadgolf, een verkeerd signaal zou geven aan de misdadigers".

© Jan van der Made